

PROGRAMMAPLAN ORK-IV SLIM INVESTEREN EN UITLEGBAAR VEILIG



RAPPORT

2020
03

PROGRAMMAPLAN ORK-IV
SLIM INVESTEREN EN UITLEGBAAR VEILIG

RAPPORT

2020

03



COLOFON

UITGAVE Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
Postbus 2180
3800 CD Amersfoort

AUTEUR Dianne Hoogendoorn
Robin Biemans

DRUK Kruyt Grafisch Adviesbureau
STOWA STOWA 2020-03

Copyright Teksten en figuren uit dit rapport mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.
Disclaimer Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Niettemin aanvaarden de auteurs en de uitgever geen enkele aansprakelijkheid voor mogelijke onjuistheden of eventuele gevolgen door toepassing van de inhoud van dit rapport.

LEESWIJZER

De opbouw van dit Programmaplan ORK-IV is als volgt.

Hoofdstuk een, de Inleiding, beschrijft de aanleiding voor dit plan, de opgave waarvoor men gesteld staat, de doelstelling van het plan, het beoogd resultaat, en welke randvoorwaarden er gelden voor een succesvolle uitvoering.

In het tweede hoofdstuk worden de belangrijkste inhoudelijke vraagstukken beschreven die we voorzien voor deze programma periode. Hoofdstuk drie behandelt de financiën en planning: welke middelen zijn beschikbaar en wat de planning op hoofdlijnen is. In hoofdstuk vier wordt aangegeven op welke criteria gestuurd wordt. Hoofdstuk vijf beschrijft de programma organisatie met bijbehorende werkwijzen en verantwoordelijkheden.

Hoofdstuk zes gaat over de communicatiestrategie.

Hoofdstuk zeven tenslotte, beschrijft de Tussentijdse Evaluaties en behandelt tevens de procedures voor bijsturing en wijzigingen.

Wij wensen u veel leesplezier!

DE STOWA IN HET KORT

STOWA is het kenniscentrum van de regionale waterbeheerders (veelal de waterschappen) in Nederland. STOWA ontwikkelt, vergaart, verspreidt en implementeert toegepaste kennis die de waterbeheerders nodig hebben om de opgaven waar zij in hun werk voor staan, goed uit te voeren. Deze kennis kan liggen op toegepast technisch, natuurwetenschappelijk, bestuurlijk-juridisch of sociaalwetenschappelijk gebied.

STOWA werkt in hoge mate vraaggestuurd. We inventariseren nauwgezet welke kennisvragen waterschappen hebben en zetten die vragen uit bij de juiste kennisleveranciers. Het initiatief daarvoor ligt veelal bij de kennisvragende waterbeheerders, maar soms ook bij kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Dit tweerichtingsverkeer stimuleert vernieuwing en innovatie.

Vraaggestuurd werken betekent ook dat we zelf voortdurend op zoek zijn naar de 'kennisvragen van morgen' – de vragen die we graag op de agenda zetten nog voordat iemand ze gesteld heeft – om optimaal voorbereid te zijn op de toekomst.

STOWA ontzorgt de waterbeheerders. Wij nemen de aanbesteding en begeleiding van de gezamenlijke kennisprojecten op ons. Wij zorgen ervoor dat waterbeheerders verbonden blijven met deze projecten en er ook 'eigenaar' van zijn. Dit om te waarborgen dat de juiste kennisvragen worden beantwoord. De projecten worden begeleid door commissies waar regionale waterbeheerders zelf deel van uitmaken. De grote onderzoeklijnen worden per werkveld uitgezet en verantwoord door speciale programmacommissies. Ook hierin hebben de regionale waterbeheerders zitting.

STOWA verbindt niet alleen kennisvragers en kennisleveranciers, maar ook de regionale waterbeheerders onderling. Door de samenwerking van de waterbeheerders binnen STOWA zijn zij samen verantwoordelijk voor de programmering, zetten zij gezamenlijk de koers uit, worden meerdere waterschappen bij één en het zelfde onderzoek betrokken en komen de resultaten sneller ten goede aan alle waterschappen.

De grondbeginselen van STOWA zijn verwoord in onze missie:

Het samen met regionale waterbeheerders definiëren van hun kennisbehoeften op het gebied van het waterbeheer en het voor én met deze beheerders (laten) ontwikkelen, bijeenbrengen, beschikbaar maken, delen, verankeren en implementeren van de benodigde kennis.

PROGRAMMAPLAN ORK-IV SLIM INVESTEREN EN UITLEGBAAR VEILIG

INHOUD

	LEESWIJZER	
	DE STOWA IN HET KORT	
1	INLEIDING	1
	1.1 Aanleiding	1
	1.2 Opgave	1
	1.3 Doelstelling	2
	1.4 Beoogd resultaat	2
	1.5 Randvoorwaarden voor uitvoering van het Programma	3
	1.6 Relatie met andere programma's en activiteiten	4
2	INHOUDELIJKE VRAAGSTUKKEN	5
	2.1 Inleiding	5
	2.2 Omgevingsanalyse	5
	2.3 Opdrachten voor ORK-IV	5
	2.3.1 Beleidsvraagstukken	6
	2.3.2 Techniek	8
3	PLANNING EN FINANCIËN	11
	3.1 Inleiding	11
	3.2 Programmaplanning	11
	3.3 Beschikbare middelen	11
	3.4 Inzet middelen en bestedingsprognose	12
4	STURINGSCRITEIA	13
	4.1 Doelgerichtheid	13
	4.2 Flexibiliteit	13
	4.3 Haalbaarheid	13
	4.4 Efficiëntie	13
	4.5 Tempo	14

5	PROGRAMMAORGANISATIE	15
5.1	Inleiding	15
5.2	Team en rollen	15
5.2.1	ORK is een programma van de provincies, de waterschappen en RWS	15
5.2.2	STOWA draagt zorg voor de uitvoering van ORK	15
5.2.3	Stuurgroep ORK	16
5.2.4	Begeleidingsgroepen	16
5.2.5	Programmaleiding ORK	18
5.2.6	Uitvoering van werkzaamheden	19
5.3	Overlegstructuur	19
5.4	Voortgangsbewaking	19
5.5	Risicomanagement	20
6	COMMUNICATIESTRATEGIE	21
6.1	Inleiding	21
6.2	Kernboodschap	21
6.3	Communicatiestrategie per doelgroep	22
6.4	Communicatie-infrastructuur	23
7	EVALUATIE EN WIJZIGINGSPROCEDURE	24
7.1	Evaluatie	24
7.2	Wijzigingen van het programma	24
7.3	Stoppen met het programma	24
BIJLAGE	JAARPLAN 2020	25

1

INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De dijkafschuiving bij Wilnis, in 2003, maakte indringend duidelijk dat er extra aandacht nodig was voor de toestand van de regionale keringen in Nederland en leidde tot het Ontwikkelprogramma Regionale Waterkeringen (ORK).

Inmiddels zijn we meer dan vijftien jaar verder en zijn de regionale waterkeringen aangegeven, genormeerd en getoetst. Vele honderden kilometers zijn versterkt of worden de komende jaren versterkt. Door externe ontwikkelingen, zoals de introductie van de meerlaagsveiligheid benadering, de overstap naar de nieuwe normeringssystematiek voor de primaire keringen, maar ook door klimaatverandering, bleek het gewenst om het onderzoeksprogramma te continueren.

Het toetsen en versterken van de regionale waterkeringen gaat ook de komende jaren door. De afspraken die provincies en waterschappen daarover hebben gemaakt blijven onverkort van kracht.

Het voorliggende programmaplan beschrijft de inhoud van het programma ORK IV voor de periode 2020 – 2023.

1.2 OPGAVE

Provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat zijn druk bezig met verbetering van de regionale keringen. De in 2016 vastgestelde hernieuwde Visie verwoordt de gezamenlijke opgave voor het decennium van 2016 tot 2025. Het gaat hierbij om doelmatigheid: hoe kunnen we slim investeren om op een optimale manier de veiligheidsfunctie van de keringen te realiseren en de keringen te beheren in een dynamische omgeving en daarmee de gewenste veiligheid van een gebied bereiken? Een regionale kering is een belangrijk onderdeel van het totale watersysteem. De komende jaren kan klimaatverandering een grote impact op het watersysteem hebben.

Van een sectorale kijk verbreden we naar een integrale benadering van de kering in zijn omgeving. Daarbij worden de inzichten van het nieuwe waterveiligheidsbeleid uit het Deltaprogramma¹ benut. Tevens leren we van de invulling van de zorgtaak voor primaire waterkeringen. We zijn ons bewust van regionale verschillen en van de diversiteit aan regionale waterkeringen.

Klimaatverandering zal in toenemende mate impact hebben op de maatschappij. In het waterbeheer zullen we te maken krijgen met nieuwe, afwijkende strategieën ten opzichte van de wijze waarop we het nu doen. Veiligheid blijft uiteraard voorop staan, maar relaties met de kenmerken van het beschermde gebied blijven in beeld. Communicatie over de wijze van aanpak zal belangrijk zijn: uitlegbaar veilig.

¹ Zie: <https://www.deltacommissaris.nl/deltaprogramma/gebieden-en-generieke-themas/veiligheid>

1.3 DOELSTELLING

In de Visie Regionale Waterkeringen "Verder bouwen op een goed fundament" uit 2016 staan de doelstellingen van de beheerders en toezichthouders voor de lange termijn (2050) beschreven. De rode draad daarin is dat we voortdurend met elkaar willen investeren in kennis en verbetering van de regionale keringen. Een doelmatige aanpak: daar investeren waar het effect zo groot mogelijk is. We streven naar een flexibele benadering vanuit een brede context. Een integrale aanpak met aansluiting op de ontwikkeling van natuur, cultuur, landschap en steden en daardoor meer waarde voor minder kosten.

Een belangrijke doelstelling is ook aansluiten bij het beleid van de beheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat) en de provincies (en het Ministerie I&W als normsteller voor Rijkskeringen). Het daadwerkelijk behalen van het gewenste eindplaatje hangt zeker niet alleen van ORK-IV af. Als kennisontwikkelprogramma levert ORK-IV een faciliterende en ondersteunende bijdrage. De ambitie van de beheerders, de kwaliteit van hun werk en hun bereidheid om samen te werken zijn het meest belangrijk voor het bereiken van de doelen.

1.4 BEOOGD RESULTAAT

Bovenstaande doelstellingen vertalen zich in de volgende resultaten aan het einde van ORK-IV:

- Inzicht in de *sterkte en het gedrag* van keringen onder veranderende klimatologische omstandigheden blijft de basis van goed beheer. De waterschappen zorgen dat de keringen op orde zijn of dat een eventuele versterkingsopgave voor de kering in beeld is. De bijdrage vanuit ORK-IV als kennis ontwikkelprogramma bestaat eruit dat er een aantal specifieke technische vragen (zie paragraaf 2.3.2), waarmee de beheerders nu in hun praktijk te maken hebben, worden uitgezocht.
- Na afronding van ORK-IV wordt een gezamenlijk besluit genomen over de veiligheidssystematiek. Of er hierbij gekozen wordt voor continueren van de bestaande methodiek, of dat de methodiek van het primaire systeem wordt overgenomen, of dat er iets nieuws wordt ontwikkeld, staat op dit moment nog niet vast. Doelmatigheid en uitlegbaarheid zijn de sleutelbegrippen die gehanteerd zullen worden. Beoogd wordt alvast ervaring op te doen aan de hand van meerdere pilots.
- In ORK-IV zullen we de zorgtaak en het toezicht daarop door provincies uitwerken. De zorgtaak wordt vormgegeven door continue beheercycli en inzet op de instandhoudingsopgave. Door structureel en geavanceerd beheer en onderhoud kunnen de grote incidentele dijkversterkingen mogelijk voorkomen worden. Ook dragen digitalisering en verbetering van de informatievoorziening bij aan efficiënt beheer. Daarnaast wordt kennisoverdracht van ervaren medewerkers en opleiding van nieuwe professionals gestimuleerd en wordt gekeken welke plek circulariteit in de beheercyclus zal krijgen.
- Het cluster *governance en omgeving* is gericht op de verbinding van de waterkering met de grotere ruimtelijk context en maatschappelijke bewustwording. Publiekscommunicatie bij allerlei projecten van provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat en gemeenten speelt daarbij een belangrijke rol. De bovengenoemde pilots waarin gebiedsgerichte oplossingen aan de orde zijn, dragen bij aan het verkrijgen van meer governance ervaring. Daarnaast speelt dat er in toenemende mate oog zal zijn voor de kering als landschappelijk element. Samenwerking met andere beheerders zal gaandeweg common sense worden; goede voorbeelden zullen daartoe actief gecommuniceerd zijn. De inwerkingtreding van de Omgevingswet en bijbehorend instrumentarium gaat de komende periode ook aandacht vragen voor het beleid op regionale keringen.

Klimaatverandering is een facet dat alle vormen van waterbeheer in toenemende mate raakt. Bij alle bovengenoemde zaken zullen de consequenties van klimaateffecten nadrukkelijk meegenomen worden.

Als het Programma is doorlopen, gelden (nog steeds) de volgende proceskarakteristieken: De betrokken overheden (toezichthouders en beheerders) werken goed samen en de verschillende rollen worden gerespecteerd. Het is voor stakeholders duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is.

Mogelijk ontstaan bij uitvoering van ORK-IV nieuwe onderzoeksvragen (bijvoorbeeld uit de pilots). Deze onderzoeksvragen kunnen binnen ORK-IV worden opgepakt. Op basis van ORK-IV wordt jaarlijks een werkplan opgesteld dat in kan spelen op actualiteit.

Bestuurlijke sondering of besluitvorming kan bij enkele onderwerpen aan de orde zijn.

1.5 RANDVOORWAARDEN VOOR UITVOERING VAN HET PROGRAMMA

De randvoorwaarden² voor een succesvolle uitvoering van het Programma staan hieronder weergegeven.

1. Actieve participatie provincies, waterschappen, DGWB en RWS

Voor zowel de kwaliteit als de voortgang van het Programma is het noodzakelijk dat de beheerders en toezichthouders actief participeren en kwalitatief deskundige mensen aan het Programma leveren, waarbij de diverse regio's evenredig vertegenwoordigd zijn. Het gaat daarbij ook om proactief mee te denken en sensitiviteit in te zetten: wat is haalbaar, wat niet? Helpen om het draagvlak te bevorderen, zowel horizontaal (bij andere organisaties) als verticaal (bijvoorbeeld bij bestuurders van UvW en IPO). Daarbij verder kijken dan het eigen belang: overstijgend denken.

2. Delen van beschikbare kennis en ervaring

Ervaringen opgedaan binnen het ORK IV worden gedeeld, bijvoorbeeld op de mede door de STOWA georganiseerde jaarlijkse Kennisdagen (Het stimuleren van kennisuitwisseling tussen waterbeheerders is een van de hoofdtaken van de STOWA). Het is gewenst dat de resultaten, ook wanneer de uitkomsten niet positief zijn, actief gedeeld worden. ORK-IV zal zorgen voor een internet platform waarop betrokkenen rapporten en notities kunnen delen, de Website WaterWeren.

3. Tijdige besluitvorming in Stuurgroep en hogere echalons

Voor een vlotte voortgang is het noodzakelijk dat de stuurgroep ORK voldoende frequent bijeenkomt. Een frequentie van eenmaal per zes maanden is het absolute minimum. Een tweede vereiste is dat de stuurgroep tijdig besluiten neemt over de inhoud van ORK-IV. Na besluitvorming door de stuurgroep kan, zo nodig, aangesloten worden in het besluitvormingsproces van de bestuurlijke gremia van IPO of Unie. Vanuit ORK zal gezorgd worden voor volledige en begrijpelijke rapporten en notities, inclusief een kwalitatief voldoende onderbouwd advies dat stuurgroep helpt bij de besluitvorming.

² Randvoorwaarden zijn vereisten die noodzakelijk zijn voor het programma, maar die buiten de macht van de programmamanager liggen. Het zijn dus zaken die de opdrachtgever (de stuurgroep) in moet vullen, zodat de programmamanager het programma kan uitvoeren.

4. Financiering

ORK wordt gefinancierd uit de contributie die de waterschappen betalen aan de STOWA, plus de specifiek voor de Regionale Keringen door de provincies beschikbaar gestelde middelen. ORK-IV beschikt op grond van bestaande bestuurlijke afspraken in principe over voldoende middelen.

5. Korte lijnen naar bestuurlijke gremia en de Deltacommissaris

Indien nodig, moet het mogelijk zijn om snel op het juiste niveau te kunnen binnenkomen. Dit is via de korte lijnen tussen Stuurgroep en IPO en Unie geborgd.

6. Bereidheid tot uitvoering van pilots

Voor een aantal activiteiten wordt gedacht aan onderzoek in de vorm van gebiedspilots. Hiervoor zoeken we beheerders die bereid zijn een gebiedsdeel in te zetten als onderzoeksgebied.

1.6 RELATIE MET ANDERE PROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

Er is in toenemende mate samenhang tussen het beheer van regionale keringen en het watersysteembeheer. Beleidskeuzes die gemaakt worden vanuit het watersysteem kunnen niet los gezien worden van beleidskeuzes inzake regionale keringen (bijvoorbeeld de wateroverlastnorm die voor een bepaalde polder wordt vastgesteld, leidt ondermeer tot eisen ten aanzien van bemalingscapaciteit, en dat heeft weer gevolgen voor de boezemcapaciteit en inrichting van de boezem inclusief de kaden). Klimaatverandering vraagt om aanpassing van het watersysteem. ORK IV zal bij uitvoering van haar onderzoeksprogramma indien noodzakelijk het watersysteem als geheel beschouwen (integrale benadering).

Veel regionale keringen hebben ook andere functies en waarden bijvoorbeeld infrastructuurfuncties (zoals wegen, kabels en leidingen), natuurwaarden, recreatieve, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. In toenemende mate worden regionale keringen benut voor het opwekken van energie (windmolens en zonnepanelen). Met de beheerders van deze andere functies en waarden willen we op zoek naar meekoppelkansen bij gebiedsontwikkeling en dijkversterkingen. Indien noodzakelijk stellen wij onze kennis ten aanzien van de technische mogelijkheden bij gecombineerde functies ter beschikking.

Ook buiten het ORK vind in verschillende onderzoeksprogramma's veel kennisontwikkeling plaats waarbij raakvlakken bestaan met de regionale keringen. Het is daarom van belang om goede verbinding te houden met andere programma's en indien mogelijk gezamenlijk kennis te ontwikkelen. Een aantal relevante onderzoeksprogramma's zijn:

- Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie met name ten aanzien van wateroverlast, water robuust inrichten, gevolgbeperking en risicodialogen;
- Commissie Wateroverlast van de STOWA bijvoorbeeld ten aanzien van de studie 'integrale risico analyse';
- Project overstijgende verkenningen vanuit het HWBP, bijvoorbeeld ten aanzien van studies naar kabels en leidingen en macrostabiliteit;
- Het programma Professionaliseren van het inspecteren van waterkeringen (PIW) van de STOWA.

2

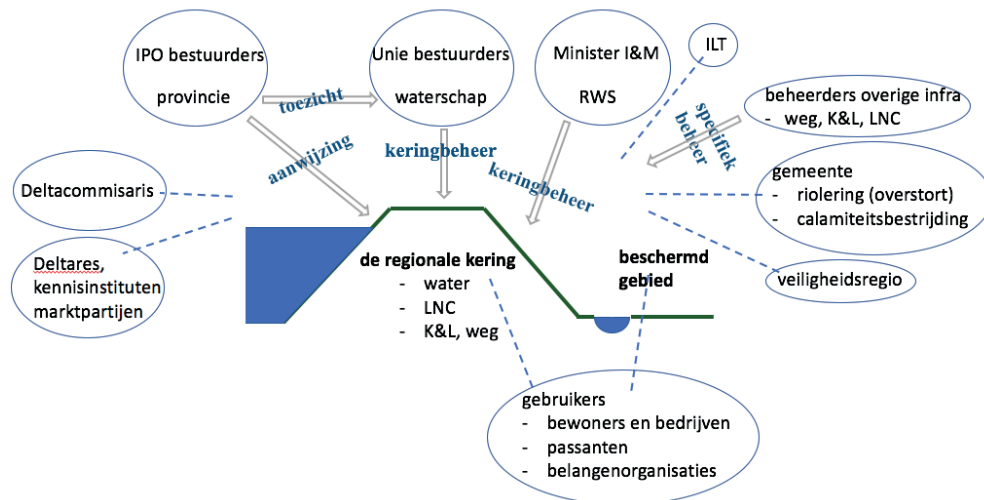
INHOUDELIJKE VRAAGSTUKKEN

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt eerst stilgestaan bij het krachtenveld waarbinnen het programma wordt uitgevoerd. Vervolgens wordt aangegeven wat de belangrijkste onderwerpen voor ORK-IV zijn.

2.2 OMGEVINGSANALYSE

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de voor het beheer van een regionale kering relevante actoren.



Toelichting: de kering en het gebied dat hij beschermt, staan in ORK-IV centraal.

In de figuur staan de verschillende partijen aangegeven die een relatie met de kering en / of het gebied hebben. Daar waar het om een formele relatie gaat, is dit aangegeven met een pijl. Informele relaties zijn met een stippellijn aangegeven.

2.3 OPDRACHTEN VOOR ORK-IV

In het ORK wordt onderscheid gemaakt in beleidsmatige en technische vraagstukken. Om deze vraagstukken goed te beantwoorden, wordt gebruik gemaakt van twee begeleidingsgroepen, de Begeleidingsgroep Visie en de Begeleidingsgroep Techniek, die elk een deel van het programma voor hun rekening nemen. In de volgende paragrafen worden voor beiden groepen de belangrijkste onderzoeksvragen voor ORK-IV geformuleerd. Jaarlijks worden deze onderzoeksvragen verder uitgewerkt in een jaarplan. Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen wordt, waar dit mogelijk en nuttig is gebruik gemaakt van (gebieds)pilots. In hoofdstuk 4 wordt de organisatie van de twee groepen weergegeven.

2.3.1 BELEIDSVRAAGSTUKKEN

In de Visie uit 2016 is een aantal vraagstukken benoemd die de komende jaren de beleidsagenda inzake regionale keringen bepalen. De vraagstukken waar in ORK-IV de meeste aandacht naar zal uitgaan, zijn:

1: HERBESCHOUWING VAN DE VEILIGHEIDSBENADERING: DOELMATIGE BESCHERMING VAN GEBIEDEN.

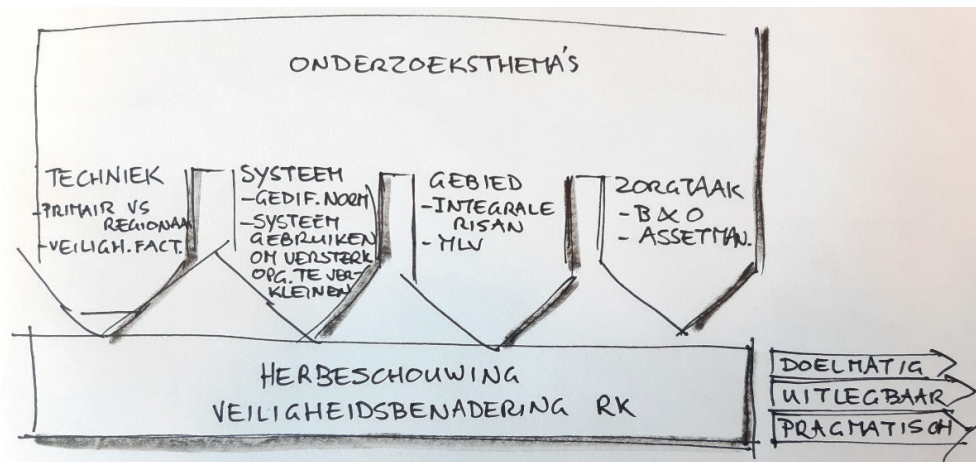
De huidige veiligheidsnormen zijn 20 jaar geleden ontwikkeld. De vraag is of deze normeringssystematiek moet worden aangepast of dat een nieuwe systematiek wenselijk is.

Sindsdien is er bijna 15 jaar ervaring opgedaan met de toepassing (normering, toetsing, versterking) van de onderliggende veiligheidsbenadering. Veel regionale waterkeringen zijn in deze periode versterkt, maar veelal regionale waterkeringen in de lagere normklassen moeten nog worden aangepakt. En daarbij zijn vragen gerezen of de resulterende investeringen voor deze lagere normklassen wel altijd doelmatig zijn. Vanuit het regionale watersysteem is vaak sprake van een samenloop met situaties van extreme neerslag. Vanwege klimaatverandering zal deze samenloop naar verwachting alleen nog maar sterker worden. Er is dan ook aanleiding om, veel meer dan voorheen, op basis van een watersysteembenadering te komen tot een doelmatige bescherming tegen overstroming. Dat vraagt om te kijken naar de raakvlakken met de wijze waarop de bescherming tegen wateroverlast (als gevolg van extreme neerslag) is geregeld, maar ook om te kijken naar de wijze waarop voor de primaire waterkeringen de bescherming tegen overstroming vanuit het buitenwater invulling heeft gekregen.

Veranderen van de veiligheidsbenadering voor regionale waterkeringen is geen doel op zich, maar uit het voorgaande blijkt dat er aanleiding is om te verkennen of de vigerende methodiek nog steeds doelmatig is. Zo'n herbeschouwing is al aangekondigd in de 'Visie op de regionale waterkeringen 2016, Verder bouwen op een goed fundament' van de Unie van Waterschappen en het IPO en is verder uitgewerkt in het Programmaplan ORK-III.

Bovenstaande zal leiden tot nieuwe kennisvragen. Voor wat betreft technische kennisvragen zullen deze worden opgepakt in de Begeleidingsgroep Techniek.

Opdracht ORK-IV: Onderzoek of voor de regionale keringen een manier te vinden is waarbij de veiligheid van het beschermde gebied op een doelmatige, uitlegbare en pragmatische wijze bereikt kan worden. Om dit te bereiken zijn er een aantal onderzoeksthema's waarin kennis en ervaring ontwikkeld zal worden. In onderstaand schema zijn deze thema's weergegeven. In 2022 zal voor de belangrijkste thema's een antwoord opgesteld zijn hoe deze gebruikt kan worden in een doelmatige bescherming van een gebied zodat aan het einde van ORK - IV een besluit kan worden genomen over de te hanteren veiligheidsbenadering.



2: ZORGTAAK: INSTANDHOUDING DOOR MIDDEL VAN ADEQUAAT BEHEER EN ONDERHOUD EN EEN ANDERE MANIER VAN TOEZICHT

Doel van dit spoor is om in beeld te brengen hoe de zorgtaak voor regionale keringen invulling kan krijgen. De verhoogde prestatievereisten als gevolg van bodemdaling en klimaatverandering spelen daarbij mee. Niet om een minimum beschermingsniveau vast te stellen, maar een doelmatige en uitlegbare uitvoering van het beheer door slim investeren (denk aan versterking zwakke schakels, compartimenteringsplannen, kennis en menskracht) met maximum resultaat.

Voor regionale keringen is de basis van het beleid: aanwijzen, normeren, toetsen, verbeteren, beheren en onderhouden. Het huidige toezicht van provincies (regionale keringen van waterschappen) en ILT (regionale keringen van Rijkswaterstaat) heeft primair de focus op toetsen en verbeteren (veelal het % keringen dat voldoet aan de norm). Voor regionale keringen wordt onderzocht welke kansen er zijn om de gehele zorgtaak van de waterbeheerders meer een onderdeel te laten zijn van dit toezicht. Daarmee komt ook beheer, onderhoud, crisesbestrijding en handhaving in beeld.

Als onderdeel van dit onderzoek wordt gekeken naar de mogelijkheden om (deels) aan te sluiten bij de toezichtsstrategie van ILT. Op basis van afspraken die worden gemaakt over het toezicht in relatie tot de zorgtaak kan maatwerk worden geboden ten aanzien van toetsing en verbetering. Daarmee is het ook nauw verbonden met onderwerpen als assetmanagement en toetsing op degradatiekenmerken.

Opdracht ORK-IV: Definieer wat onder een zorgtaak wordt verstaan en breng de consequenties van sturing op de zorgtaak voor toezicht in beeld. Ontwikkel goede afspraken tussen toezichthouder en beheerder over het uitvoeren van de zorgtaak en de invulling van het toezicht daarop.

3: COMMUNICATIE: KENNISDELING

De communicatiestrategie van ORK-IV is tweeledig en richt zich enerzijds op het delen van kennis onder water(kering)beheerders en toezichthouders, en anderzijds op het behouden van draagvlak. Het bestaande draagvlak is goed en dat willen we graag zou houden. Tevens dient de communicatiestrategie ervoor om bij actoren die tot nu toe niet of weinig met regionale keringen te maken hadden, begrip te laten ontstaan voor de aandacht en activiteiten van de beheerders. Voorbeelden van deze actoren zijn nutsbedrijven die kabels en leidingen beheren, en gemeenten en ingezetenen in het gebied. Doel is om ook regionale keringen

onderdeel te laten zijn van publiekscommunicatie bij regionale projecten om het waterbewustzijn te vergroten. Hoofdstuk zes gaat verder in op de communicatie.

Opdracht ORK-IV: zorg dat door ORK ontwikkelde producten en de toepassing daarvan, onder de aandacht worden gebracht bij beheerders en toezichthouders. Zorg dat goed in beeld is welke vragen er spelen bij beheerders en toezichthouders en agendeer de voor ORK relevante vragen en zorg dat het goede draagvlak in stand blijft mede door het vergroten van het water(veiligheids)bewustzijn via publiekscommunicatie.

4: OVERIGE BELEIDSONDERWERPEN

Naast bovengenoemde opdrachten is een aantal kleinere vraagstukken relevant die hieronder kort worden benoemd en in het jaarplan worden opgenomen.

- 4.1 Richtlijn Overstromingsrisico: indexering van de schadetabel (van 25 naar 40 miljoen € en het gebruik van de factor 5 van overschrijdingskans naar overstromingskans (o.a. op de overstromingsrisicokaart). Overigens wordt de factor 5 ook bij de beoordeling van de wateroverlast bij primaire keringen gebruikt.
- 4.2 Inwerkingtreding van de Omgevingswet en vertaling van het huidige beleid naar het bijbehorend nieuwe instrumentarium (onder andere vlakken in plaats van lijnen en mogelijkheden van het projectbesluit uit de nieuwe omgevingswet).

2.3.2 TECHNIEK

De belangrijkste onderwerpen die de technische agenda zullen benaderen in ORK-IV zijn:

5: TOETS- EN ONTWERPINSTRUMENTARIUM: CONSOLIDATIE VAN DE REKENREGELS

Het huidige toets- en ontwerpinstrumentarium is voldoende uitgewerkt voor een betrouwbare analyse van de veiligheid van een regionale kering, alsmede het ontwerpen van een versterking daarvan. In de periode 2020 – 2023 wordt geen substantiële inspanning gedaan voor het aanpassen van de rekenregels (voor zowel toetsen en ontwerpen). We willen namelijk het risico op een desinvestering voorkomen, die zou kunnen ontstaan tijdens het lopende toetsingsproces en gezien de mogelijke verandering van de veiligheidsbenadering na 2023. Om een betrouwbaar beeld van de veiligheid van de regionale keringen te behouden wordt wel aandacht besteed aan:

- A. kennisontwikkeling door ‘derden’;
- B. identificatie van nieuwe belastingsituaties en/of faalmechanismen.

Ad.A.: Periodiek wordt beoordeeld of kennis ontwikkeld door ‘derden’ (zoals bijv. de POV’s³ Piping, Macrostabieleit, Kabels & Leidingen) relevant is voor de regionale keringen, en vervolgens wordt vastgesteld of aanvullende activiteiten benodigd zijn om deze kennis toepasbaar te maken voor regionale keringen.

Ad.B: indien zich onverhoopt een nieuwe belastingsituatie voordoet of een nieuw faalmechanisme wordt geïdentificeerd, zal eventueel benodigd onderzoek daarnaar worden uitgevoerd. Opdracht ORK-IV: Geen inspanningen op aanpassing van de huidige rekenregels, maar volg de ontwikkeling van nieuwe kennis in onderzoeksprogramma’s van derden en signaleer tijdig de noodzaak tot implementatie van dergelijke kennis in het regionale instrumentarium vanuit het streven tot een betrouwbaar beeld van de veiligheid daarvan.

3 Project Overstijgende Verkenning.

Enkele uitzonderingen op bovenstaande zijn:

- 5.1 Opstellen van de leidraad niet waterkerende objecten (NWO's);
- 5.2 Opstellen werkwijze voor bijzondere waterkerende constructies (BWC's);
- 5.3 Zorgen voor een betrouwbaarder beeld van de buitenwaartse macrostabiliteit;
- 5.4 Opstellen van een werkwijze voor het grondmodel bij stabiliteitsanalyses.

Het jaarplan gaat verder in op deze vier onderwerpen.

6: KWALITATIEF TOETSEN: VERANTWOORD OVERNEMEN VEILIGHEIDSOORDEEL EERDERE TOETSINGEN

Verreweg het grootste deel van de regionale keringen is getoetst en zo nodig versterkt, of de versterkingsopgave is in beeld. De veiligheid van veel regionale keringen is inmiddels op orde. Bij gelijkblijvende normen, hydraulische randvoorwaarden en toetsregels is het toetsen een kwestie van het vergelijken van het benodigde (ontwerp-) profiel met het aanwezige profiel. Het is daarbij van belang de impact van afwijkingen in deze twee profielen door degradatie / aantasting op het waterkerend vermogen te kennen. Om de inspanning van toekomstige toetsing te beperken wordt zodoende gewerkt aan de methode 'kwalitatief toetsen' (werktitel). Eind 2019 is een concept werkwijze voor macrostabiliteit binnenwaarts voltooid. In 2020 wordt een vervolg (voor macrostabiliteit) uitgewerkt tot een landelijk toepasbaar concept. Uitgangspunt daarbij is het concept generiek te ontwikkelen, de toepassing vergt afstemming op specifieke lokale kenmerken (bodempopbouw, sterkte-eigenschappen). De lokale uitwerking dient daarom door de beheerders te worden uitgevoerd. Het uitwerken van gedeelde kennisvragen daarbij kan weer wel binnen ORK worden opgepakt.

Opdracht ORK-IV: voltooi de werkwijze van kwalitatief toetsen tot een volwaardig alternatief voor het toetsen van eerder getoetste keringen, voor (tenminste) macrostabiliteit. Ontwikkel de werkwijze tot een inhoudelijk verantwoorde generiek toepasbare methode.

7: BEHEER & ONDERHOUD: RISICO GESTUURD MET AANDACHT VOOR KOSTEN EN BATEN

Zoals gesteld bij punt 6 is de veiligheid van een groot deel van de regionale keringen inmiddels op orde. De komende jaren vormt het beheer en onderhoud van deze keringen een belangrijk aandachtspunt voor de beheerders. In de periode 2020 – 2023 wordt dan ook specifiek aandacht besteed aan vraagstukken betreffende het beheer & onderhoud van regionale keringen. Denk aan het ontwikkelen van kennis voor het zogenaamd risicogestuurd inrichten van onderhoudsprogramma's in relatie tot de kosten – baten overwegingen daarbij. Belangrijk voordeel van het onderwerp Beheer & Onderhoud is de onafhankelijkheid van de uiteindelijke gekozen veiligheidsbenadering. Bij de uitwerking zal gebruik worden gemaakt van de resultaten van het project 'Kwalitatief toetsen', waarbij op basis van gebleken kwetsbaarheid voor degradatie / aantasting het benodigde onderhoud aan een kering kan worden gespecificeerd en geprioriteerd (op basis van de snelheid van de betreffende vorm van degradatie). Hierbij wordt tevens een link gelegd met het programma Professionaliseren van het inspecteren van waterkeringen (PIW), voor wat betreft de afstemming van inspectietechnieken op (geconstateerde) belangrijke verschijnselen van degradatie.

Opdracht ORK-IV: faciliteer, in samenwerking met de BGV, de implementatie van risicogestuurd B&O met inzicht in de kwetsbaarheid van een kering voor verschillende vormen degradatie / aantasting, zodanig dat het juiste vorm van onderhoud en de planning daarvan kan worden gespecificeerd en geprioriteerd. Breng daartoe benodigde wensen ten aanzien van de inspectie (-technieken) over aan PIW.

8: OVERIGE ONDERWERPEN:

Naast bovengenoemde opdrachten is een aantal andere vraagstukken relevant die hieronder kort worden benoemd en in het jaarplan worden opgenomen.

- 8.1 Technische: technische ondersteuning voor de besluitvorming bij de herbeschouwing van de veiligheidsbenadering (zie ook 2.3.1);
- 8.2 Bepaling droogte van veenkaden door middel van satelliet monitoring;
- 8.3 Uitwerking van kennisvragen rondom de droogte van keringen;
- 8.4 Handboek cultuurhistorie van laag Nederland;
- 8.5 Studie bewezen sterkte.

3

PLANNING EN FINANCIËN

3.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk beschrijft de globale planning, de beschikbare middelen en de financiële prognose van de activiteiten in ORK-IV.

3.2 PROGRAMMAPLANNING

Aan het eind van het derde ORK programma is een aantal onderzoeken gestart, vooruitlopend op ORK-IV. Het gaat hierbij met name om de vraagstelling rondom de veiligheidsbenadering en het kwalitatief toetsen. Deze onderzoeken zijn voor het nieuwe programma een belangrijk onderdeel. Daarnaast zullen voor ORK-IV nieuwe technische en beleidsmatige onderzoeken geprioriteerd worden.

De werkzaamheden behorend bij de verschillende fasen hebben een gedeeltelijke overlap. In de periode 2020 – 2021 ligt de nadruk op het uitvoeren van onderzoeken die de basis zijn voor mogelijke beleidsaanpassingen. In de periode 2022 – 2023 zullen de uitgevoerde deelonderzoeken geïntegreerd worden ter voorbereiding van de besluitvorming van eventuele beleidsaanpassingen.

Voor een aantal activiteiten wordt gedacht aan onderzoek in de vorm van gebiedspilots. Hiervoor wordt gezocht naar beheerders die bereid zijn een gebiedsdeel in te zetten als onderzoeksgebied. De pilots worden zoveel mogelijk uitgevoerd op basis van de scrum methode. Dit houdt in dat de betrokkenen het werk uitvoeren in kortdurende iteraties, liefst met een hogere energieinhoud.

3.3 BESCHIKBARE MIDDELEN

Het benodigde budget wordt beschikbaar gesteld door provincies en de waterschappen. Op grond hiervan, beschikt ORK-IV over de onderstaande middelen:

BESCHIKBARE MIDDELEN		
IPO	Bijdrage 2020	125.000,-
	Bijdrage 2021	125.000,-
	Bijdrage 2022	125.000,-
	Bijdrage 2023	125.000,-
Waterschappen	Bijdrage 2020	250.000,-
	Bijdrage 2021	250.000,-
	Bijdrage 2022	250.000,-
	Bijdrage 2023	250.000,-
Overige partijen	Bijdragen andere partijen die participeren in onderzoek	PM ⁴
Totaal		1.500.000,-

⁴ Financiering door andere partijen zal in de jaarplannen inzichtelijk gemaakt worden.

3.4 INZET MIDDELEN EN BESTEDINGSPROGNOSE

De verwachting is dat in de eerste twee jaar zo'n 70 % van het budget aanbesteed wordt, de laatste twee jaar de resterende 30%. Dit heeft te maken met het feit dat onderzoeken en pilots vooral in de eerste helft plaatsvinden en implementatie van bevindingen in nieuw beleid in de tweede helft. Dit betekent dat de begroting van de eerste twee jaarplannen de jaarlijkse budget ruimte zal overschrijden, maar dit wil niet zeggen dat het gehele begrootte bedrag in de eerste twee jaren uitgegeven zal worden. Een aantal projecten heeft een langere looptijd waardoor een deel van het budget pas later wordt uitgegeven. Mocht op een bepaald moment toch een overschrijding plaatsvinden van het beschikbare budget dan kan vanuit Stowa een voorfinanciering plaatsvinden, mits het totale beschikbare budget van ORK – IV niet overschreden wordt.

Het ORK programma wil flexibel zijn, nieuwe onderwerpen kunnen door de begeleidingsgroepen worden aangedragen en ter besluitvorming aan de Stuurgroep worden voorgelegd. Deze werkwijze betekent dat in dit programmaplan nog niet voor de hele planperiode tot 2024 kan worden aangegeven waar het beschikbare budget aan besteed wordt.

Daarom wordt elk jaar een jaarplan opgesteld met daarin de activiteiten die het komende jaar gestart worden. Dit jaarplan wordt vastgesteld door de Stuurgroep. Het jaarplan voor 2020 is als bijlage A bij dit document toegevoegd.

4

STURINGSCRITERIA

Het voorliggende programmaplan is een overkoepelend document voor de activiteiten die tot en met 2023 worden verricht. Zoals eerder verwoord, is het plan opgesteld om de activiteiten van ORK-IV uitvoerbaar te houden en tegelijkertijd flexibel te zijn. Het doel van het programma staat verwoord in hoofdstuk 1. De aansturing van het programma ORK-IV wordt aan de hand van de onderstaande vijf criteria beschreven.

4.1 DOELGERICHTHEID

De doelstellingen van de verschillende inspanningen zijn in dit plan nog globaal geformuleerd in het eerste hoofdstuk en vertaald naar een aantal belangrijke vraagstukken voor ORK-IV. De inzet van het beschikbare geld, tijd en menskracht is gericht op het behalen van deze doelstellingen en beantwoorden van deze vraagstukken. Nadere uitwerkingen en de ‘SMART’ beschrijving van de activiteiten en hun gewenste effecten vinden op het meer gedetailleerde niveau in de jaarplannen.

4.2 FLEXIBILITEIT

Qua aard is ORK-IV een kennisontwikkelprogramma; er is altijd ruimte om voortschrijdend inzicht te benutten en op grond daarvan doelen aan te passen, lopende danwel voorgenomen inspanningen te wijzigen of beschikbare middelen aan andere inspanningen toe te wijzen. Het is de Stuurgroep ORK die hierin de besluiten neemt; zij wordt daarin van input voorzien door de begeleidingsgroepen Visie en Techniek.

4.3 HAALBAARHEID

Voor de haalbaarheid is het nodig dat beheerders en toezichthouders in goed onderling contact staan en blijven. Om vanuit ORK de binding tussen beheerders te borgen én het draagvlak bij de betrokken organisaties in stand te houden is het van belang dat waterschappen (en Rijkswaterstaat) en provincies (en DGWB) de voortgang actief kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen. Het veld kan op diverse manieren hun invloed uitoefenen (op de kennisdagen, via de Website, via de begeleidingsgroepen of rechtstreeks via bilateraal contact). Het formele bijsturen is een taak van de Stuurgroep ORK. Zie ook de omgevingsanalyse in paragraaf 2.2.

4.4 EFFICIËNTIE

ORK-IV werkt zoveel mogelijk vraag gestuurd. Feit is dat de technische en beleidsmatige opgave voortkomt uit vragen van de beheerders en de toezichthouders. Zonder ORK-IV zouden zij deze vraagstukken zelf oppakken. Het is veel efficiënter om dit gezamenlijk te doen; dat bespaart niet alleen veel geld maar levert ook meer diepgang, een beter antwoord en uniformiteit.

4.5 TEMPO

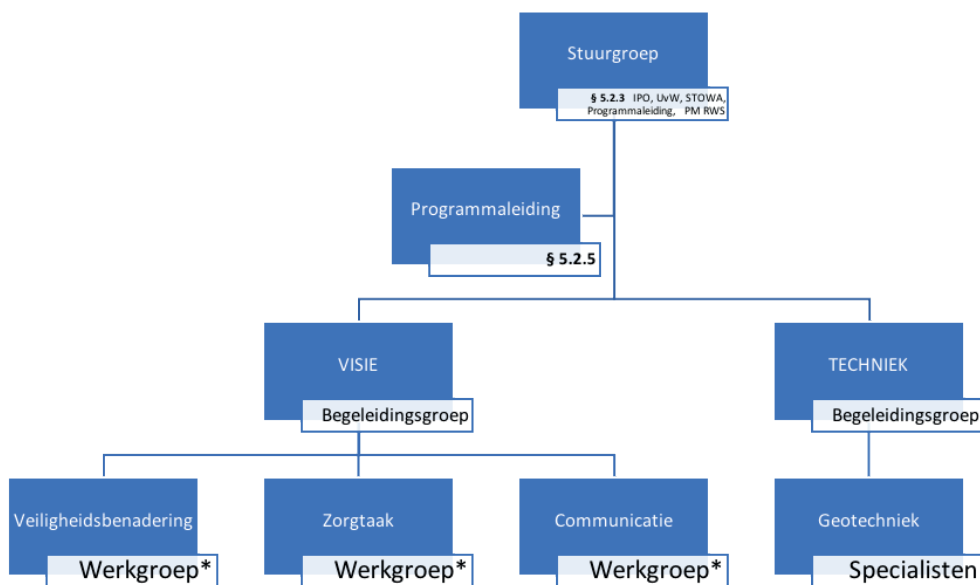
Met het tempo wordt de voortgang van de kennisontwikkelingsprojecten bedoeld. Hierbij is de balans van belang tussen het tijdig nemen van besluiten en de mate waarin relevant onderzoek is uitgevoerd en partijen kunnen aanhaken. Het is de bedoeling dat aan het eind van ORK-IV besluiten over de belangrijkste onderzoeksthema's genomen kunnen worden. Daarom is gekozen voor een jaarlijks werkplan waarin ook aandacht is voor deadlines.

5

PROGRAMMAORGANISATIE

5.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk beschrijft het organisatieplan met daarin zowel de interne organisatie van het programma als de organisatorische relaties met de omgeving. Daarbij worden ook de rollen met bijhorende taken, middelen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden beschreven. Het organogram ziet er als volgt uit en wordt in dit hoofdstuk verder beschreven:



5.2 TEAM EN ROLLEN

5.2.1 ORK IS EEN PROGRAMMA VAN DE PROVINCIES, DE WATERSCHAPPEN EN RWS

De provincies en de waterschappen hebben gezamenlijk besloten om de regionale keringen aan te pakken. Er zal in ORK-IV extra aandacht worden besteed aan de betrokkenheid van Rijkswaterstaat.

De uitvoering van het programma is evenals in vorige fasen opgedragen aan de STOWA.

5.2.2 STOWA DRAAGT ZORG VOOR DE UITVOERING VAN ORK

De STOWA is het kenniscentrum van de regionale waterbeheerders in Nederland. STOWA ontwikkelt en verspreidt kennis die de waterbeheerders nodig hebben om de opgaven waar zij in hun werk voor staan, goed uit te voeren.

De Unie van waterschappen en IPO zijn de opdrachtgevers van de ORK wat organisatorisch is ondergebracht bij de STOWA onder het programma Waterkeren. Het programma Waterkeren wordt begeleid door een Programmacommissie: de PCWK (programmacommissie Waterkeren). Zij worden met enige regelmaat geïnformeerd over de voortgang/stand

van zaken. Naast bovengenoemde partijen zijn Rijkswaterstaat en DGWB belangrijke partners in het realiseren van het ORK.

5.2.3 STUURGROEP ORK

De stuurgroep vervult voor ORK de rol van gemandateerd opdrachtgever. Vanuit deze rol bespreekt de stuurgroep de planning en de voortgang, de besteding van de ORK-financiën, de prioritering, de bestuurlijke aspecten en de communicatie. Ook accordeert de stuurgroep leidraden, handreikingen en andere ORK-publicaties. De stuurgroepleden hebben mandaat om beslissingen te nemen over de bovenstaande bespreekpunten. Ook de bestuurlijke verankering vormt een belangrijke rol voor de stuurgroep. De bestuurlijke terugkoppeling richting de opdrachtgevers loopt via de Stuurgroep.

De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelprogramma ORK (richting en inhoud) ligt bij de Stuurgroep ORK. In de stuurgroep hebben vertegenwoordigers van het IPO, de Unie van Waterschappen en de STOWA zitting. Vertegenwoordiging van RWS is in principe ook mogelijk (RWS beheert namelijk ook een aantal regionale keringen), maar is tot op heden niet ingevuld.

Naam	Organisatie
Marjolijn Boot	Provincie Overijssel, voorzitter
Vacature	Provincie PM
Evert Hazenoot	Waterschap Rivierenland
Hans Post	Waternet
Joost Buntsma	STOWA
Cees de Boer	Voorzitter BGT
Dianne Hoogendoorn	Voorzitter BGV
Ludolph Wentholt	Programmaleider
Robin Biemans	Secretaris
PM	RWS/Ministerie I&W

5.2.4 BEGELEIDINGSGROEPEN

Voor de uitwerking van de inhoudelijke vraagstukken beschikt ORK-IV over twee begeleidingsgroepen: Visie en Techniek. Deze twee groepen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat en STOWA. Er is gekozen voor twee begeleidingsgroepen (in plaats van één) om recht te doen aan het verschil van benodigde expertise. De begeleidingsgroepen adviseren de stuurgroep ten aanzien van de op te pakken inhoudelijke vraagstukken en hun prioritering.

IPO en Unie leveren de voorzitters van de begeleidingsgroepen; deze voorzitters zijn tevens lid van de Stuurgroep. De projectleiding, zover dat nodig is, ligt bij functionarissen die vanuit STOWA worden geleverd. Tevens zorgt de STOWA voor een secretaris voor beide groepen.

Van de (deelnemers van de) begeleidingsgroepen wordt het volgende verwacht:

- Inhoudelijke betrokkenheid en proactieve houding ten aanzien van de voortgang;
- Sensitiviteit ten aanzien van ontwikkelingen bij beheerders en toezichthouders, en de bereidheid deze inzichten actief te delen;
- Bereidheid en attitude om de onderwerpen te willen bezien vanuit verschillende rollen (bijv. vanuit rol toezichthouder, beheerder en eventueel belangen van derden), en daarbij overstijgend kunnen denken;
- Vanuit medeverantwoordelijkheid voor het slagen van het ontwikkelprogramma, actief bijdragen aan kennisoverdracht en communicatie.

De werkwijze van beide begeleidingsgroepen is verschillend. In de begeleidingsgroep visie wordt gebruik gemaakt van werkgroepen waarin aan een specifiek onderwerp wordt gewerkt. De werkgroep wordt getrokken door een lid van de begeleidingsgroep.

Voor het leiden en/of voorzitten van deze specialistische werkgroepen wordt nadrukkelijk gedacht aan kandidaten van waterschappen of provincies uit begeleidingsgroep, om te waarborgen dat de opgebouwde kennis goed beklijft in het netwerk van betrokken overheden. De overige leden van de werkgroep kunnen uit leden van de begeleidingsgroep bestaan, maar dat hoeft niet. Het is aan de projectleider om een efficiënte samenstelling te bepalen. De projectleider heeft mandaat om, binnen de vastgestelde financiële ruimte, bijvoorbeeld opdrachten uit te zetten en een projectleider in te huren. De werkgroeponttrekker wordt ondersteund door de STOWA. Op dit moment is de werkgroep 'veiligheidsbenadering' actief en worden de werkgroepen 'zorgplicht' en 'communicatie' opgestart.

DEELNEMERS BEGELEIDINGSGROEP VISIE

Naam	Organisatie
Dianne Hoogendoorn	Provincie Overijssel, voorzitter
Ellen Vonk	Waterschap rivierenland
Aart Los	Unie van Waterschappen
Bieuwe Couperus	Wetterskip Fryslan
Jannes Haanstra	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Ilhame Oujamaa	Hoogheemraadschap van Rijnland
Irma Metaal	Rijkswaterstaat
Klaas Klaassens	Provincie Groningen
Koen Garenfeld	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Toin Lambrechts	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Maarje van de Ven	Provincie Noord Holland
Richard Vermeulen	Provincie Zuid Holland
Mado Witjes	Provincie Utrecht
Marjolein van Leer	Provincie Noord Brabant
Robin Biemans	STOWA, secretaris

Binnen de begeleidingsgroep techniek wordt niet met werkgroepen gewerkt. De onderzoeksopdrachten zijn veelal technischer van aard en kleiner in omvang, maar veelal wel met een lange doorlooptijd. Dit is terug te zien in het jaarplan (bijlage A) waarbij de aangevraagde budgetten een langere doorloop hebben dan alleen het jaar 2020. De projectleider techniek zorgt voor een nadere opdrachtformulering voor de geprioriteerde onderzoeken. Deze opdrachtformulering wordt voorgelegd aan de begeleidingsgroep en daarna veelal bij een specialistisch bureau uitgezet. De resultaten worden in de begeleidingsgroep besproken en zo nodig in een groep van geotechnisch specialisten.

De projectleider Techniek zal zo nodig, ten aanzien van de verschillende deelprojecten:

- optreden als (inhoudelijk) projectleider, bijvoorbeeld voor de opdrachtspecificatie, aanbesteding, begeleiding/coördinatie en de budget- en voortgangsbewaking;
- actief bijdragen aan de uitwerking van de verschillende deelprojecten.

In de activiteiten wordt de projectleider actief bijgestaan door de secretaris.

De projectleider Techniek is Henk van Hemert.

DEELNEMERS BEGELEIDINGSGROEP TECHNIEK

Naam	Organisatie
Cees de Boer	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, voorzitter
Bert Bulsink	Waterschap Noorderzijlvest
Bouke Rijneker	Hoogheemraadschap van Rijnland
Carlijn Bus	Waterschap Brabantse Delta
Evelien van der Heijden	Waterschap Rivierenland
Frans Veerman / Jaap Stoop	Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard
Henk Meerman	Provincie Noord Brabant
Ivan van den Dungen	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Jorrit Bakker	Hoogheemraadschap van Delfland
Gert de Jonge	Waterschap Rijn en IJssel
Marc Hulst	Waterschap Hollandse Delta
Marcel Bottema	Rijkswaterstaat
Niek Bosma	Wetterskip Fryslan
Jan Willem Evers	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Ronald Wolters	Waterschap Aa en Maas
Dorothee Sterenborg	Waterschap Hunze en Aa's
Henk van Hemert	STOWA, projectleider
Robin Biemans	STOWA, secretaris

5.2.5 PROGRAMMALEIDING ORK

De operationele programmaleiding is in handen van vier functionarissen: de programmaleider Waterwren, beide voorzitters van de begeleidingsgroepen en de secretaris. De programmaleiding neemt deel aan de stuurgroep bijeenkomsten.

De programmaleider Waterwren voert de overall leiding van ORK. Deze functionaris bewaakt de inbedding van de ORK activiteiten in het STOWA programma Waterkeren en zorgt voor de afstemming met het programma Watersystemen. De programmaleider is Ludolph Wentholt.

De voorzitters van de begeleidingsgroepen hebben ondermeer de volgende taken:

- de onderlinge afstemming waarborgen; zowel van de werkzaamheden van de twee begeleidingsgroepen onderling als tussen de verschillende projectactiviteiten onderling;
- rapporteren aan de stuurgroep omtrent de voortgang van de verschillende deelprojecten door een periodiek voortgangsbericht (voorafgaand aan bijeenkomsten van zowel de begeleidingsgroep als stuurgroep);
- Het leiden van de vergadering van de begeleidingsgroepen.

De voorzitter van de begeleidingsgroep visie is Dianne Laarman en de voorzitter van de begeleidingsgroep techniek is Cees de Boer.

De secretaris ondersteunt de programmaleider en de voorzitters van de begeleidingsgroepen bij alle voorkomende werkzaamheden. Ook de trekkers van de werkgroepen en de projectleider techniek worden ondersteund door de secretaris. Voor de projectleider Techniek geldt dat hij zich primair richt op de aansturing van de inhoud; dientengevolge richt de secretaris zich meer op het proces. De secretaris bewaakt de inhoudelijke agenda's en is verantwoordelijk voor tijdige aanlevering van inhoudelijke en communicatief goede producten. De secretaris is Robin Biemans.

5.2.6 UITVOERING VAN WERKZAAMHEDEN

De onderzoekswerkzaamheden worden projectmatig, door marktpartijen, uitgevoerd. Het principe is daarbij dat de STOWA de waterbeheerders ontzorgt. STOWA neemt de aanbesteding en begeleiding van de kennisprojecten op zich. STOWA zorgt ervoor dat de waterbeheerders verbonden blijven met deze projecten en er ook 'eigenaar' van zijn. Dit om te waarborgen dat de juiste kennisvragen worden beantwoord. Het is de rol van BGV, BGT en SG om de projecten te volgen en de onderzoekslijnen in de gaten te houden. In incidentele gevallen kan het voorkomen dat een medewerker van een waterbeheerder een rol in de uitvoering speelt; in dat geval worden de uren opgenomen in de projectbegroting en verrekend.

EXTERNE DESKUNDIGEN

Voor specialistische bijdragen aan specifieke onderwerpen (bijvoorbeeld bomen, golven, kabels en leidingen, etc.; maar ook juridische onderwerpen) zal desgewenst gebruik worden gemaakt van deskundigen van universiteiten, instituten, organisaties of bureaus. De coördinatie van de inzet van dergelijke deskundigen geschiedt door de projectleider, in de regel na consultatie van de begeleidingsgroep. Een voorbeeld van de inschakeling van deskundigen is de expertgroep Geotechniek, die de BGT adviseert.

5.3 OVERLEGSTRUCTUUR

De onderstaande tabel geeft de overlegfrequentie weer voor zover het structurele overlegorganen zijn.

Gremium	Overlegfrequentie	Belang vanuit ORK perspectief
Stuurgroep	Minimaal 2 keer per jaar	Voortgang bewaken en eventueel bijsturing ORK; vaststellen producten
BG Techniek	3 keer per jaar	Bespreking technische vraagstukken: aanpak en resultaten
BG Visie	4 keer per jaar	Bespreken beleidsmatige onderwerpen: aanpak en planning
Expertgroep GT	3 keer per jaar	Adviseert aan BG Techniek
Werkgroepen	Naar behoefte	Uitvoeringsgerichte besprekingen
Programmaleiding	4 keer per jaar	Overleg tussen de voorzitters BGV en BGT, programmamanager en de secretaris. Voortgang en en onderlinge afstemming.
PCWK	4 keer per jaar	Voortgang STOWA programma Waterkeren (waarin ORK onderdeel is)

5.4 VOORTGANGSBEWAKING

Uiteraard zijn de programmamanager, de projectleiders Visie en Techniek en de projectleiders van de diverse werkgroepen als eerste verantwoordelijk voor een goede uitvoering van hun activiteiten.

Mocht de voortgang (bepaald per sturingscriterium, zie ook hoofdstuk 4) in de knel komen, zal dit besproken worden in de stuurgroep. De stuurgroep kan het ORK-IV zonodig bijstellen en indien noodzakelijk opschalen naar UvW en IPO.

5.5 RISICOMANAGEMENT

De risico's in de uitvoering van ORK-IV kunnen gekoppeld worden aan de sturingscriteria. Hieronder staan de belangrijkste risico's alsmede de wijze waarop ze beheerst kunnen worden.

criterium	Risico	Gevolg	Beheersmaatregel	Door
Doelgerichtheid	Weinig focus	ORK verzandt	Regelmatig evalueren	Stuurgroep en programma-leiding
	Pilots komen niet of te laat tot stand	Onderzoekssporen leveren te weinig resultaat	Actieve werving pilots; voortgangsbewaking. Tussentijdse terugmelding van stand van zaken.	SG helpt actief in werving pilots. Werkgroep communicatie
	Falen van een regionale kering, ergens in Nederland	Gevolgschade. Plus discussie hoe dit, ondanks ORK, kon gebeuren.	Beheerder in kwestie bestrijdt incident. Hulp bieden. Onderzoek naar incident. Communicatie in eigen hand nemen. Mogelijk al crisisboek opstellen.	Hulp: collega beheerders; Onderzoek naar incident; Toezichthouder. Werkgroep communicatie.
Flexibiliteit	Teveel flexibiliteit	Willekeur; waan van de dag regeert.	Signaleren; bespreken; besluitvorming.	Begeleidingsgroepen V en T; Besluitvorming in Stuurgroep
	Te weinig flexibiliteit	Nieuwe inzichten worden niet gebruikt;	Bespreken in begeleidingsgroepen	Begeleidingsgroepen V en T; Besluitvorming in Stuurgroep
Haalbaarheid en Draagvlak	Beheerders en/of toezicht-houders zijn onvoldoende betrokken bij ORK	Resultaten ORK onvoldoende gebruikt	Actieve werving vanuit programma. Inzet instrumenten zoals website, kennisdag etc.	Programmaleiding, BGV, BGT, SG. Werkgroep communicatie
	Beheerders en/of toezichthouders komen niet op één lijn	Geen uniformiteit	Overleg; overtuigen. Feitelijke situatie weergeven, zonder oordeel.	Bestuurders van de betrokken beheerders. Werkgroep communicatie.
	Geschillen tussen beheerder en toezichthouders	Stagnatie	Bestuurlijk overleg; bestuursdwang	Bevoegd gezag, afhankelijk van maatregel
Efficiency	Gebrek aan maatschappelijk draagvlak (bij derden)	Weerstand, conflicten, stagnatie	Bestuurlijk overleg; communicatie; bestuursdwang	Bevoegd gezag, afhankelijk van maatregel. Werkgroep communicatie.
	Men ziet ten onrechte meerwaarde niet meer	Geen (h-) erkenning van ORK-belang	Communicatietraject inzetten	Stuurgroep. Werkgroep communicatie.
Tempo	ORK verliest meerwaarde	Draagvlak verdwijnt. Afhaken.	Programma omvormen of beëindigen	Via bestuurlijk overleg Unie-IPO. Stuurgroep.
	Trage besluitvorming door uitstel vergaderingen - te weinig voortgang door gebrek inzet werkgroep-leiders	vertraging	Activiteiten alvast in gang zetten, eventueel na bilaterale instemming van voorzitter SG	Programmaleiding in samenwerking met voorzitter BGV
	te weinig voortgang door gebrek inzet ws en prov	vertraging	Signaleren; bespreken; besluitvorming	Begeleidingsgroepen V en T; Besluitvorming in Stuurgroep

6

COMMUNICATIESTRATEGIE

6.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk behandelt de kernboodschap van ORK-IV en benoemt per doelgroep de te communiceren boodschappen. Tevens beschrijft het hoofdstuk de wijze waarop de communicatie ingericht wordt.

Ook met communiceren kunnen zaken fout lopen en is derhalve risicobeheersing een punt van aandacht. Het hoofdstuk einigt daarom met een enkele opmerkingen over risicobeheersing.

6.2 KERNBODSCHAP

De dijkdoorbraak bij Wilnis is een stimulans gebleken om de regionale keringen, vergelijkbaar met de primaire keringen, gestructureerd aan te pakken middels een meerjaren Ontwikkelprogramma voor de Regionale Keringen (ORK). Op basis van alle beschikbare ervaring zijn leidraden voor het normeren, toetsen en verbeteren van regionale keringen opgesteld.

De kennisontwikkeling voor regionale keringen loopt nu ongeveer 15 jaren en heeft, naast een goede samenwerking tussen waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat, inhoudelijk bruikbare resultaten opgeleverd die bijdragen aan een betere normering, toetsing en algehele verbetering van de staat waarin de regionale waterkeringen zich bevinden, en daarmee aan een veiliger Nederland.

De zorgtaak voor de keringen strekt veel verder dan de toetsronden en het, indien nodig, versterken. Juist het structureel beheer en onderhoud is van groot belang. Goede afwegingen inzake beheer en onderhoud kunnen leiden tot aanzienlijke kostenbesparingen en komen de doelmatigheid zeer ten goede.

Regionale keringen dienen beschouwd te worden in de context van hun omgeving en het gehele regionale watersysteem. De keringbeheerder is zich ervan bewust dat de kering meer doelen dient dan alleen waterveiligheid; afstemming met wensen en ideeën van de gebruikers van de kering is daarom belangrijk.

Daarnaast dient de beheerder rekening te houden met klimaatverandering die in toenemende mate impact zal hebben op de hele samenleving. In het waterbeheer werken we aan nieuwe, alternatieve strategieën ten opzichte van de wijze waarop we het vroeger deden. Veiligheid blijft uiteraard voorop staan. Goede uitleg over de wijze van aanpak is daarbij onontbeerlijk: uitlegbaar veilig.

6.3 COMMUNICATIESTRATEGIE PER DOELGROEP

Er zijn verschillende soorten van informatiebehoefte te onderscheiden. Het type informatie waar behoefte aan is verschilt per doelgroep.

- Dijkbeheerders en specialisten zijn gebruikers van de leidraden. Deze groep heeft behoefte aan gedetailleerde informatie, met technische diepgang tot op wetenschappelijk niveau;
- Wetenschappers en onderzoekers hebben eveneens behoefte aan technisch diepgaande informatie, bijvoorbeeld uitwisseling van onderzoeksmethoden en –resultaten;
- Beleidsmakers hebben vooral behoefte aan de resultaten van onderzoek, om dit de basis te laten zijn van nieuw beleid. Voor hen moet de informatie vooral technisch begrijpelijk zijn. Beleidsmakers moeten besluiten kunnen nemen over overgang op nieuwe normeringssystematiek en sturing op zorgtaak.
- Bestuurders en hun ambtelijke adviseurs hebben vooral behoefte aan globale informatie en inzicht in de consequenties van onderzoeksresultaten;
- Omgevingspartijen zoals leidingbeheerders, omwonenden en andere derden, hebben vooral behoefte aan algemene uitleg en informatie over toekomstige ontwikkelingen plus de consequenties daarvan voor hun bedrijfsvoering, enzovoort.

De meeste doelgroepen hebben behoefte in een globale terugkoppeling waarbij de techniek begrijpelijk is. Alleen de technisch specialisten (met name bij waterschappen, RWS en de adviesbureaus) hebben behoefte aan een goede technische onderbouwing en zijn goed in staat de materie te begrijpen en de uitkomsten van onderzoeken op waarde te schatten.

Tot nu toe is de aandacht vooral gericht geweest op de technische diepgang. De begrijpelijke uitleg van de onderzoeksresultaten voor ‘leken’ is onderbelicht gebleven. Dit heeft tot gevolg dat bij een deel van de doelgroepen niet goed bekend is wat het ORK programma betekent en wat voor resultaten bereikt worden.

Met name het leidinggevend kader en de bestuurders van de waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat verdienen extra aandacht bij de communicatie. Zij nemen immers de besluiten over het ter beschikking stellen van menskracht en middelen. Om goede en verantwoorde besluiten te kunnen nemen moet de betekenis van het ORK (veilige keringen, beheer op basis van state of the art kennis en inzicht, kostenreductie in de toekomst) hen helder voor ogen staan. In de communicatie met beslissers en eindverantwoordelijken zal duidelijk gemaakt moeten worden dat ORK in belangrijke mate bijdraagt aan doelmatigheid en effectiviteit van het dijkbeheer, dat er innovatief wordt gewerkt, en dat de samenwerking tussen provincies en waterschappen veel kan opleveren. Hier ligt wellicht een rol voor de STOWA om nog actiever te communiceren.

6.4 COMMUNICATIE-INFRASTRUCTUUR

De communicatie-infrastructuur, ofwel de wijze waarop de communicatie is ingericht, staat in onderstaande tabel.

Doelgroep	Communicatie via
Specialisten, dijkbeheerders	Website Waterweren Participatie in BG Techniek, technische projectgroepen Expertmeetings, congressen en symposia Uitwisseling schriftelijke producten, leidraden, protocollen (al dan niet in ontwikkeling) Helpdesk Water, Programma PIW*, PAO cursussen
Wetenschap	Projecten, werkgroepen, samenwerking met kennisinstututen Expertmeetings, congressen en symposia Wetenschappelijke publicaties
Beleidsmakers	Website Waterweren Participatie in BG Visie, in vakberaden en andere overleggrema van Unie en IPO Expertmeetings, congressen en symposia Uitwisseling schriftelijke producten, notities Helpdesk Water, cursussen
Management en bestuur	Mondeling of schriftelijk ambtelijk advies (eigen ambtenaren, koepel, Stuurgroep ORK) Diverse overleggrema in Unie of IPO verband, interbestuurlijk overleg Congressen en symposia Specifieke publicatiemiddelen zoals STOWA film over regionale keringen, mailings
Omgeving, derden	Mondeling of schriftelijk ambtelijk advies (eigen ambtenaren, koepel, Stuurgroep ORK) Diverse overleggrema in Unie of IPO verband, interbestuurlijk overleg Congressen en symposia Specifieke publicatiemiddelen zoals STOWA film over regionale keringen

*PIW: Profesionaliseren van het inspecteren van waterkeringen. Een landelijk meerjaren kennisprogramma van RWS en waterschappen (uitvoering STOWA).

Ten behoeven van de communicatie wordt een aantal activiteiten ondernomen. Wat gecommuniceerd wordt, wordt bepaald in de werkgroep communicatie in de begeleidingsgroep visie. De praktisch uitvoering is in handen van de secretaris. Lopende communicatie activiteiten zijn:

- Nieuw ontwikkelde producten worden beschikbaar gesteld via www.waterweren.org en dehydrotheek.nl;
- Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de behaalde resultaten, de wapenfeiten;
- Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de nieuw te starten onderzoek. De informatie komt voort uit de jaarplannen;
- Jaarlijks wordt voor de zomer een kennisdag regionale keringen georganiseerd;
- Verbinding wordt gezocht met kennisdagen en symposia die door andere onderzoeksprogramma's geïnitieerd worden. Te denken valt aan de PIW dag, symposia over waterstaats erfgoed, etc.

7

EVALUATIE EN WIJZIGINGSPROCEDURE

7.1 EVALUATIE

ORK-IV heeft een looptijd van vier jaar. Het is daarom van belang regelmatig tussentijds te evalueren. Het gaat daarbij om de vragen: 'Liggen we nog steeds op koers? Maken we voldoende meters?'. Moet er worden bijgestuurd?

Jaarlijks zal door de stuurgroep het jaarplan worden vastgesteld. Dit moment zal ook benut worden voor een voortgangsbespreking.

Conform het gestelde in het vorige programmaplan, is ook aan het eind van de looptijd van ORK-III de gang van zaken en het resultaat geëvalueerd en geanalyseerd. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in dit programmaplan.

Ook ORK-IV zal aan het eind van de looptijd worden geëvalueerd. Zowel de werkwijze als de output zullen worden geanalyseerd. Overigens is het uitvoeren van de eindevaluatie de verantwoordelijkheid is van de waterschappen en de provincies, en moet gezamenlijk worden uitgevoerd.

7.2 WIJZIGINGEN VAN HET PROGRAMMA

ORK is een kennisontwikkelprogramma; vooraf is niet alles bekend wat men zal tegenkomen. Wijziging van doelstellingen en andere bijstellingen worden in de begeleidingsgroepen besproken en als voorstel voorgelegd aan de stuurgroep, die voor de meeste zaken beslissingsbevoegd is (binnen de financiële kaders van het programma). In bijzondere gevallen zal in bestuurlijk overleg van IPO en UvW een beslissing worden genomen.

7.3 STOPPEN MET HET PROGRAMMA

Naar verwachting loopt ORK-IV het gehele traject door en wordt opgeleverd wat afgesproken is. Daarna wordt het programma geëvalueerd (zoals aangegeven in 7.1).

Indien zich een situatie voordoet, waardoor overwogen wordt om ORK-IV voortijdig te beëindigen, kan de Stuurgroep hier geen zelfstandig besluit over nemen, maar moet dit in bestuurlijk overleg tussen Unie en IPO worden besproken. Het spreekt voor zich dat er daarbij een goed schriftelijk voorstel voor besluitvorming moet liggen, voorzien van een duidelijke toelichting. Tevens dient een dergelijk document te voorzien in een eindevaluatie, het regelen van overdracht (wat moet er overgedragen worden aan wie en hoe verloopt de overdracht), met wie overleggen over het genomen besluit, etc.

BIJLAGE

JAARPLAN 2020

Algemeen			
Actie	Actiehouder(s)	Planning	Financiën
Secretariaat	Robin	2020 en ten behoeve van alle acties zoals bij de secretaris belegd.	90.000,-
Projectleider techniek	Henk	Voor uitvoering van de technische projectleiderstaken in 2020	30.000,-
Afronding pilots	Ferdi	Begin 2020	10.000,-
Totaal			130.000,-
Beleidsvraagstukken			
Actie	Actiehouder(s)	Eventuele toelichting en planning	Financiën
1. Herbeschouwing van de veiligheidsbenadering: doelmatige bescherming van gebieden.			
Begeleiding proces, afstemming	Trekker werkgroep	Doorlopend	50.000,-
Opstellen overzicht hoe het tot nu toe gedaan is	Martin Nieuwjaar	Eerste kwartaal 2020 gereed	0,-
Opstellen pva komende twee jaar. Inclusief planning inzet BGV en BGT	Martin Nieuwjaar	Eind 2020 duidelijk welke kant we opgaan en wat we afsluiten	10.000,-
Opstellen redeneerlijn en routeplanning	Trekker werkgroep	Eerste kwartaal 2020 gereed	5.000,-
Voortgang pilots	Martin Nieuwjaar	Pilot Heerhugowaard. Tweede kwartaal 2020 afgerond	25.000,-
Vervolg onderzoek	Trekker werkgroep	Nader te definiëren in 2020	20.000,-
Ondersteuning pilots	Trekker werkgroep	Begin 2020	25.000,-
		Verwachte inzet deelname werkgroep: - Trekker: 8 uur per maand - Leden werkgroep: 4 uur per maand	
2. Zorgtaak: instandhouding door middel van adequaat beheer en onderhoud			
Opstellen pva	Trekker werkgroep	Tweede kwartaal 2020 gereed.	0,-
Start pilot	PM.	Half 2021 gereed	20.000,-
Definieren van "Zorgtaak"	Trekker werkgroep	Eind 2020 gereed	0,-
		Verwachte inzet deelname werkgroep: - Trekker: 4 uur per maand - Leden werkgroep: 2 uur per maand	
3. Communicatie: kennisdeling			
Landelijke kennisdag	Secretaris	4 juni 2020	0,-
Publicaties	Trekker werkgroep		0,-
Website	Secretaris	Doorlopend	0,-
Symposia	PM	PM	10.000,-
		Verwachte inzet deelname werkgroep: - Trekker: 4 uur per maand	

4. Overige (beleids)onderwerpen			
4.1 ROR		Advies opstellen indexering (16 uur)	0,-
4.2 Omgevingswet		Vraagstelling formuleren (8 uur)	0,-
Totaal BGV			165.000,-
Technische vraagstukken			
Actie	Actiehouder(s)	Eventuele toelichting en planning	Financiën
5. Toets- en ontwerpinstrumentarium: consolidatie van de rekenregels			
Consolidatie rekenregels	PL. techniek	Doorlopend. Monitoren kennisontwikkeling 'derden'. Doorlopend ORK-IV	PM
5.1 NWO's handboek		Tussenstap begin 2021 gereed.	40.000,-
5.2 Bijzondere waterkerende constructies		Toets en ontwerprijtlijn voor langsconstructies (damwanden). Tussenstap begin 2021 gereed.	25.000,-
5.3 Stabiliteit buitenwaarts	PL. techniek	Werkwijze (m.n. schematiseringsvraagstuk). Eind 2020 gereed. 1 februari start een stagiaire om de vraagstelling voor te bereiden samen met HHNK.	25.000,-
5.4 Uniformeren stabiliteitsanalyse		Eind 2021 gereed.	50.000,-
5.5 Pilot heterogeniteit	PL. Techniek, TUD	Pilot met een methode om heterogeniteit in de bodemopbouw te verdisconteren in de berekening van de stabiliteit binnenwaarts. TUD draagt ongeveer 100.000,- in kind bij.	0,-
6. Kwalitatief toetsen: verantwoord overnemen veiligheidsoordeel eerdere toetsingen			
Kwalitatief toetsen	PL. techniek	Uitwerken resterende kennisvragen om tot volwaardige werkwijze te komen. Eind 2020 gereed.	50.000,-
7. Beheer & onderhoud: risicogestuurd met aandacht voor kosten - baten			
Risico gestuurd beheer en onderhoud.	PL. Techniek samen met BGV	Varia studies: invloed degradatie, inspectietechnieken, bewezen sterkte 'light'. Doorlopend ORK-IV. Mogelijk deels invulling door programma PIW. Tussenstap medio 2021 gereed.	50.000,-
8. Overige onderwerpen			
8.1 Technische ondersteuning besluitvorming veiligheidsbenadering	Trekker werkgroep BGV en pl. techniek	Zie bij beleidsvraagstukken. Eind 2020 gereed.	15.000,-
8.2 Droogte veenkaden dmv satelliet monitoring	PL. techniek	Vorig jaar gestart. Naast de investering vanuit Stowa dragen waterschappen ongeveer 200.000,- bij en PIW 20.000,- Eind 2020 gereed.	50.000,-
8.3 Kennisvragen rondom droogte	PL. techniek	Uitwerken overige kennisvragen invloed droogte op keringen. Eind 2021 gereed.	50.000,-
8.4 Handboek cultuur historie laag Nederland	RCE	Meenemen van landschap en erfgoed in de waterschapspraktijk. Vervolg op 'beken en erfgoed'. Commissie wateroverlast draag 10.000,- bij en de RCE 100.000,- . Eind 2020 gereed.	10.000,-
8.5 Bewezen sterkte	TUDelft	Extra onderzoek vanuit lopende studie van 2019. HHNK draagt 10.000,- bij Tweede kwartaal 2020 gereed.	10.000,-
Totaal BGT			375.000,-
ORK-III		Overschrijding budget ORK-III	48.000,-
Totaal 2020			718.000,-⁵

Nadere toelichting in zoverre nog niet beschreven in hoofdstuk twee van het jaarplan.

5 Zie ten aanzien van de financiering ook de toelichting bij hoofdstuk 3.4.

5.1 LEIDRAAD NIET WATERKERENDE OBJECTEN

Voor alle zogenaamde NWO's is een toetschema beschikbaar. Met name voor bebouwing geldt echter de wens om de verhouding tussen de benodigde inspanning en het belang te optimaliseren. Belangrijk vraagstuk betreft een verantwoord vereenvoudigde toetsregel (en/of filter) voor het toetsen van speciaal bebouwing.

Opdracht ORK-IV: stel een Leidraad op voor niet-waterkerende objecten, met een eenvoudige doch verantwoorde werkwijze voor de toetsing daarvan, alsmede praktische aanbevelingen voor het ontwerp en een paragraaf die ingaat op het handelingsperspectief ten aanzien van alle niet-waterkerende objecten (= met zowel de score 'voldoende' als 'onvoldoende').

5.2 BIJZONDERE WATERKERENDE CONSTRUCTIES

Ten aanzien van het toetsen en ontwerpen van bijzondere waterkerende constructies is veel nieuwe kennis ontwikkeld door de POV/M, en recent uitgebracht in publicatie. Vraagstuk ten aanzien van de toepasbaarheid van deze kennis voor regionale keringen betreft de partiële veiligheidsfactoren en het rekenmodel (CSSM vs. MC, zie ook punt 2).

Opdracht ORK-IV: stel een werkwijze op voor de toetsing (en het ontwerp) van bijzondere waterkerende constructies, voor wat betreft alleen zgn. langsconstructies (damwanden).

5.3 MACROSTABILITEIT BUITENWAARTS

Voor boezem- en kanaalkaden wordt vaak een (verondersteld) onrealistisch lage stabiliteitsfactor berekend. De uitwerking van een (in uitvoering zijnde) verbetering van deze rekenregel zal worden voortgezet, tot in 2020.

Opdracht ORK-IV: verbeter de analyse van de stabiliteit buitenwaarts zodanig dat een betrouwbaar beeld van de stabiliteit wordt verkregen

5.4 GRONDMODEL STABILITEITSANALYSES

Voor de stabiliteitsanalyses van primaire en regionale keringen worden verschillende grondmodellen gebruikt, te weten het Mohr-Coulomb model voor regionale keringen en het CSSM model voor primaire keringen. Ander verschil betreft het doen van een gedraineerde (regionaal) en ongedraineerde (primaire) analyse. Deze verschillen hangen deels samen met de normering: standzeker tot tenminste een waterstand behorende bij de norm (overschrijdingskans) of het daadwerkelijk optreden van een instabiliteit (overstromingskans). Afhankelijk van de besluitvorming over de veiligheidsbenadering zal ook de uniformering van de rekenmodellen worden behandeld (zulks bij gebleken noodzaak).

Opdracht ORK-IV: faciliteer een werkwijze voor een ongedraineerde stabiliteitsanalyse binnenwaarts voor regionale keringen, en uniformeer deze werkwijze zo nodig met de stabiliteitsanalyses (binnenwaarts) voor primaire keringen.